

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

7 בינואר 2009

מבצע "עופרת יצוקה" – עדכון מס' 9

הפוגה בלחימה לשם הפעלת "מסדרון הומאניטארי".
פלסטיני נושא שק קמח ממחסן הסיוע של אונר"א
(reuters, 7 בינואר. צילום: מחמד סאלם)

חיילי צה"ל במנוחה בפאתי רצועת עזה
(באדיבות NRG, 7 בינואר, צילום: יוסי אלוני)

מאפייני פעילות צה"ל ביממה האחרונה

מאפייני הפעילות הקרקעית

■ ב- 6 בינואר נמשכה הפעילות הקרקעית של כוחות צה"ל ברצועת עזה, זה היום השלישי, במגמה של חיכוך מתגבר מול פעילי הטרור. חמאס עדיין נמנעת מעימות ישיר בהיקף נרחב ופועלת נגד כוחות צה"ל באמצעות טקטיקות של שיגור מתאבדים, ירי פצצות מרגמה, ירי צלפים והפעלת מטענים (דובר צה"ל, 7 בינואר). פעילי חמאס ושאר ארגוני הטרור מתכנסים לעבר מרכזי האוכלוסייה במגמה למשוך את כוחות צה"ל ללב השטח הבנוי, ולנהל שם את המערכה העיקרית. בלט אירוע במהלכו נהרגו בשוגג מאש צה"ל כ- 40 אזרחים בבית ספר של אונר"א בג'באליא שמקרבנו נורו פצצות מרגמה לעבר כוחות צה"ל (פרוט ראו נספח א').

■ להלן אירועים עיקריים מהיממה האחרונה:

סמל-ראשון אלכס משביצקי ז"ל

(המקור: דובר צה"ל)

■ חייל צה"ל נהרג בהיתקלות עם חוליית מחבלים:

במהלך סריקות כוח משולב של לוחמי גולני והנדסה קרבית בצפון העיר עזה, נפתחה אש לעבר הכוח ממנה נהרג סמ"ר אלכסנדר משביצקי, לוחם הנדסה קרבית, בן 21 מבאר-שבע, ונפצעו ארבעה חיילים נוספים באורח קל. הכוח השיב בירי והרג את המחבלים.

■ הריגת מחבל מתאבד: כוח מחטיבת הצנחנים שפעל

בצפון רצועת עזה, פגע במחבל מתאבד, שזוהה מתקדם לעברו, כשהוא נושא על גופו חגורת נפץ. כתוצאה מירי הלוחמים הופעלה החגורה, שגרמה לפיצוץ ממנו נפצע אחד החיילים באורח קל. הטקטיקה של הפעלת מחבלים מתאבדים (ומחבלות מתאבדות) נגד צה"ל הינה חלק מתפיסת הלחימה של חמאס.

■ חשיפת מנהרות שנועדו לסייע לחטיפת חיילים: במהלך היום סיכל כוח מחטיבת

הצנחנים ניסיון מחבלים לחטוף חיילים. הכוח, שפעל באזור אל עטרה שבצפון הרצועה, זיהה מלכודת בדמות בובה, שמתחתיה הייתה מנהרה. המנהרה נועדה לסייע לחטיפה של חיילים הפועלים ברצועה.

■ חשיפת אמצעי לחימה: כוחות צה"ל חשפו בצפון רצועת עזה מצבורי נשק רבים, רקטות

מוכנות לשיגור מטענים מוכנות להפעלה, אשר פוצצו באופן מבוקר.

פעילות חיל האוויר

■ חיל האוויר המשיך לתקוף מטרות ברצועת עזה. בין המטרות שהותקפו ביממה האחרונה: 8

מנהרות להברחת אמצעי לחימה, למעלה מ-10 ריכוזי פעילים חמושים, כ-16 אתרים לאחסון וייצור אמצעי לחימה וכ-5 נקודות שיגור רקטות. מתחילת המבצע תקף צה"ל כ-1300 מטרות ברצועת עזה, בכ-1500 גיחות של מטוסי ומסוקי קרב.

נפגעים צה"ל בפעולה הקרקעית

■ במהלך היממה האחרונה, נהרג חייל צה"ל ו-4 חיילים נפצעו קל בפעילות בצפון העיר עזה. בסה"כ מתחילת שלב הכניסה הקרקעית נהרגו 6 קצינים וחיילים וכמה עשרות נפצעו, כמה מהם קשה. חמאס ממשיך לפרסם דברי רהב ולהתפאר בפעולות נגד צה"ל שכלל לא בוצעו בשטח, ולהפיץ נתונים כוזבים אודות הרוגי צה"ל¹.

נפגעים פלסטינים בפעולה הקרקעית

■ מתחילת המהלך הקרקעי, על פי ההערכות הראשוניות של מפקדי צה"ל בשטח, הרגו כוחות צה"ל מעל ל-170 פעילי טרור. כמו כן נעצרו והובלו לחקירה מעל ל-135 חשודים בפעילות טרור (דובר צה"ל, 7 בינואר). בנוסף לכך נהרגו באזורים בהם פועל צה"ל עשרות רבות של אזרחים שמקרב מקומות מגוריהם מנהלים חמאס וארגוני הטרור האחרים את הלחימה נגד צה"ל.

צילום נדיר של פעיל טרור שנהרג ע"י צה"ל

להלן צילום נדיר של פעיל מבצעי של גדודי עז אלדין אלקסאם, מחמד אברהים אבו שער, שנהרג ב-6 בינואר. מימין: הפעיל נראה לבוש במדי המשטרה הפלסטינית. משמאל: נראה גופת הפעיל כשלאשה סרט, עליו נכתב "גדודי אלקסאם". מפורום חמאס עולה כי הוא השתייך מהיחידה הארטילרית של החמאס (PALDF, 67 בינואר 2009). חמאס אינו מדווח בימים האחרונים על פעילי הטרור שנהרגו ואף הורה לאנשיו לקבור את המתים ללא הלוויות.

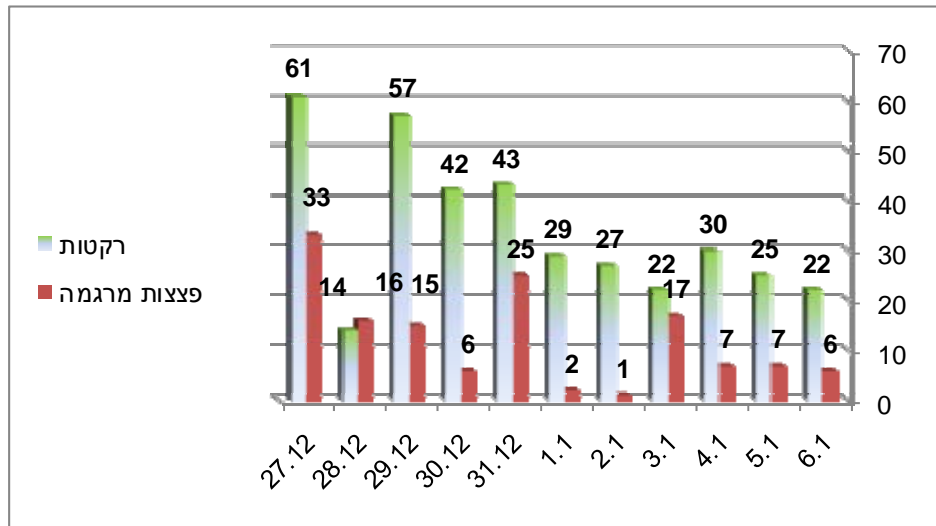
ירי רקטות ופצצות מרגמה לעבר ישראל

■ נמשך, ללא שינוי, ירי הרקטות לעבר ישראל בהיקף של כמה עשרות נפילות מידי יום. במהלך היממה האחרונה נפלו בשטח ישראל 22 רקטות, מהן חמש רקטות 122 מ"מ גראד. כמו כן נפלו שש פצצות מרגמה. סה"כ נפלו בשטח מתחילת מבצע "עופרת יצוקה" 372 רקטות ו-135 פצצות מרגמה. כמו כן נורו פצצות מרגמה לעבר כוחות צה"ל הפועלים ברצועה.

¹ למשל, דובר הזרוע הצבאית של חמאס, אבו עבידה, התראיין לרשת אלג'זירה (6 בינואר) וטען כי הרוגי חיילי צה"ל מוערכים בכמה עשרות.

■ ב-6 בינואר נפלה לראשונה רקטה 122 מ"מ גראד **בגדרה** (מרחק של כ-40 ק"מ מרצועת עזה). הרקטה התפוצצה סמוך לבתי מגורים. תינוקת בת שלושה חודשים נפצעה באורח קל. כמו כן היו במקום כמה נפגעי חרדה. כמו כן נפלו רקטות בשטחים פתוחים באזור באר שבע, בשדרות ובכמה יישובים נוספים בנגב. מספר בני אדם לקו בחרדה.

נפילות רקטות וירי פצצות מרגמה במהלך מבצע "עופרת יצוקה"

העברת סיוע הומאניטארי לרצועת עזה

ישראל

פתיחת "מסדרון הומאניטארי" להעברת אספקה

■ ב-7 בינואר קיימה ישראל **הפוגה** בלחימה לצורך הפעלת "**מסדרון הומאניטארי**". בין השעות 13:00 ל-16:00 עברו כוחות צה"ל הפועלים ברצועה **לאופן לחימה הגנתי**, ובמקביל הופסקו התקיפות מהאוויר ומהים. ההפוגה נועדה לאפשר המשך הכנסת הסיוע ההומאניטארי לרצועה (הנכנס כמעט מידי יום מאז תחילת מבצע "עופרת יצוקה") **ולאפשר לאזרחים להצטייד במזון ומצרכים הומאניטאריים**.

■ סה"כ עברו **78 משאיות** הנושאות סיוע הומאניטארי דרך מעבר כרם שלום ו-400,000 ליטר דלק הוכנסו דרך מסוף נחל עוז. ההפוגה תואמה עם ארגוני הסיוע הפועלים ברצועה והועברו הודעות בעניינה לגורמים מסחריים ברצועה ולאזרחים. בשטח, נראתה תנועה של אזרחים אשר יצאו מבתיהם במטרה להצטייד. מהלך זה צפוי להתבצע מידי פעם בהתאם להערכת מצב של מערכת הביטחון והמצב בשטח.

ניסיונות חמאס לשבש את "המסדרון ההומאניטארי"

■ חמאס, המעוניינת "לשווק" לעולם מיצג של בעיות הומאניטאריות ברצועה, ניסתה **לשבש** את ההפוגה הזמנית ("המסדרון ההומאניטארי"). אנשיה הודיעו לתושבים כי זוהי "מזימה" ישראלית והזהירה אותם שלא יצאו החוצה, משום שישראל תירה לעברם ותהרוג אותם. משתושבי הרצועה החלו לצאת להצטיידות במצרכים הפיצה חמאס דיווחים כוזבים של ירי ישראלי והרוגים פלסטינים כביכול. בו בזמן, חמאס לא הקפידה לנצור את האש וכוחות צה"ל נתקלו בירי בשעות ההפוגה.

■ כלי התקשורת של חמאס התעלמו לחלוטין מההפוגה הזמנית. **פוזי ברהום**, דובר חמאס, הצהיר כי ההפוגה הינה ביטוי לניסיון של ישראל לכסות על פשיעה נגד התושבים וליפות את תדמיתה בעולם (אלג'זירה, 7 בינואר)

סיכום כמות האספקה שהועברה לרצועה

העברת סיוע הומאניטארי ב- 6 בינואר
(דובר צה"ל, 6 בינואר)

■ סה"כ מתחילת המבצע עברו **586 משאיות** עם סיוע הומאניטארי לרצועת עזה. ב- 6 בינואר עברו כ-57 משאיות עם סיוע הומאניטארי, דרך מעבר כרם שלום ומעבר נחל עוז. ב- 7 בינואר עברו **78 משאיות**. ב- 6 בינואר התאפשרה **משיכת הסולר בעבור תחנת הכוח בעיר עזה**.

מעבר סיוע הומאניטארי דרך מעבר רפיח

■ ב- 6 בינואר נשאר מעבר רפיח פתוח למעבר פצועים פלסטינים מהרצועה למצרים, וכניסת סיוע הומאניטארי לרצועה. לרצועה הועברו 10 טונות של תרופות וציוד רפואי מתורכיה, מהסהר האדום ומעמותה מצרית. להלן פירוט סיוע נוסף שהועבר לרצועת עזה:

- **עיראק:** ממשלת עיראק העבירה סיוע רפואי ותרופות בשני מטוסים לירדן.
- **ירדן:** ממשיכה לשלוח שיירה בכל יום, עם סיוע הומאניטארי לרצועת עזה.
- **סעודיה:** קלטה קבוצה שלישית של פצועים שיצאו מרצועת עזה. כמו כן, קיימת הועדה המנהלתית של קרנות "אלאקצא" ו"אלקדס" של הבנק האסלאמי לפיתוח הודיעה על השקת תוכנית חירום בשווי 25 מליון דולר לתמיכה בתושבי רצועת עזה.

■ במקביל, נמשכת הפעילות הביטחונית המצרית לאורך הגבול עם רצועת עזה. בכתבה בערוץ NBC (6 בינואר) דווח כי קציני צבא מחיל ההנדסה האמריקני, מסייעים לכוחות הביטחון המצרי על מנת למנוע הברחות אמצעי לחימה במנהרות.

החרפה המצוקות ההומאניטאריות ברצועה

■ בימים האחרונים ניתן להבחין בהחמרת המצב ההומאניטארי ברצועת עזה. זאת כתוצאה מהלחימה שמנהלים חמאס וארגוני הטרור בלב אזורים מאוכלסים ומאי תפקוד ממשל חמאס, המוכיח חוסר יכולת לתת מענה לקשיים עמם מתמודדים תושבי רצועת עזה. החמרה זאת משרתת את מערכת התעמולה של חמאס המחזיקה את התושבים כבני ערובה ורואה במצוקותיהם אמצעי להפעלת לחצים על ישראל.

■ כמה מהבעיות העיקריות עמם מתמודדים תושבי הרצועה:

- **בריאות:** תרופות וסיוע רפואי נכנסים לרצועה באופן שוטף, אולם קיים מחסור בצידו רפואי מסובך, דוגמת צידו לחדרי ניתוח ובצוותי רפואה מיומנים. קיים עומס רב על מערכת הבריאות ברצועה כתוצאה מהיקף הנפגעים הגדול, וקיימת בעיית ניידות קשה של צוותים רפואיים. המתאם מטעם האו"ם לעניינים ההומאניטאריים בשטחים, מוסר כי אמבולנסים ורופאים מתקשים להגיע אל פצועים ברצועת עזה. הוא הוסיף כי קיים שיתוף פעולה צמוד בין אונר"א לבין ישראל ומדגיש כי יש צורך ב"מרחב נשימה הומאניטארי" (אתר האו"ם, 6 בינואר).
- **חשמל:** קיימים שיבושים בהעברת החשמל מישראל. תחנת הכוח בעזה מושבתת מאז ה- 30 בדצמבר. במקביל קיים מחסור בסולר לגנראטורים לשימוש האזרחים, אולם נכנס סולר לשימוש ארגוני הסיוע.
- **מים:** המחסור בחשמל משבש את פעילות מי השתייה ומערכת הביוב. כתוצאה מתקיפות צה"ל נפגעו כמה קווי מים. אונר"א דיווח כי כ- 65 אלף תושבים אינם נגישים למים נקיים.
- **גז ודלקים:** ב- 6 בינואר הועברו כ- 120 טונות גז במסוף נחל עוז. אולם נמשכים הדיווחים אודות מאפיות סגורות (המבוססות על גז ביסול) והתרוקנות מלאי הגז האישיים של האזרחים.
- **אספקת מזון:** נמשכת אספקת מזון דרך מעבר כרם שלום, ודרך מעבר רפיח, אולם קיים קושי באספקת המזון לתושבים, והבאתו לנקודות החלוקה. נמשכים הדיווחים לפיהם חמאס ממשיכה להשתלט על הסיוע ההומאניטארי לצרכיה, ואף למכור אותו בתשלום.

מגעים סביב הסדר לסיום הלחימה

מגעי מצרים-חמאס

■ משלחת חמאס, שהגיעה למצרים, נועדה עם ראש המודיעין הכללי ועוזריו. המצרים עדכנו את המשלחת על תוצאות מגעיהם עם גורמים בינלאומיים וקראו לחמאס להודיע במהירות על הסכמתה להפסקת אש (סימזת, אתר PNN, 6 ינואר).

■ "מקור מצרי מהימן" מסר לכתב אלחיאית כי ראש המודיעין הכללי עמר סלימאן ביקש מהחמאס להנמיך את רף דרישותיה ולרדת מהעץ הגבוה עליו טיפסה, "לפני שיהיה מאוחר מדי". אותו מקור הוסיף כי מצרים הציגה בפני המשלחת של החמאס דרישות להפסקת אש, הרגעה ללא תנאים והקמת ממשלת אחדות לאומית. לדבריו "ישראל לעולם לא תסיג את כוחותיה, אלא במסגרת הסכם כולל שיבטיח את ביטחונה ויבטיח את הפסקת ירי הרקטות". אותו מקור ציין כי מחמוד נצר ועמאד אלעלמי, שני חברי משלחת חמאס, הבטיחו להעביר את ההצעות המצריות ללשכת המדינית של חמאס (שבדמשק) על מנת שתתייחס לנושא (אלחיאית, 7 ינואר).

■ דוברים מטעם החמאס (מוסא אבו מרזוק ומחמד נצר, שהשתתף בפגישה עם עמר סלימאן) הציגו בפומבי **עמדה קשוחה** של חמאס: הפסקה מיידית של פעולות צה"ל ברצועה, נסיגת הכוחות הישראליים מהרצועה ופתיחת המעברים באופן מלא. בדבריהם לא הייתה התייחסות לדרישות ישראל והקהילה הבינלאומית בדבר הפסקת ההברחות וקביעת מכניזם לביצוע ההסדר. מחמד נצר, בהתייחסות לסוגיית מעבר רפיח, ציין כי חמאס מתנגדת להסכם המעברים (2005), שאת יישומו דורשת מצרים, משום שהוא מעניק ריבונות מלאה על המעבר לישראל. אולם, לדבריו, הדיונים בעניין הפעלתו ימשכו (ראיון מוסא אבו מרזוק לתחנת ה-BBC בערבית; ראיון טלפוני של מחמד נצר ליומון האלג'ירי אלשורוק אליומי, 6 בינואר).

יוזמה מצרית להפסקת הלחימה

■ נשיא מצרים **חסני מברכ**, במסיבת עיתונאים שערך עם נשיא צרפת **ניקולא סרקוזי**, הציג **יוזמה מצרית** להפסקת הלחימה המבוססת על המרכיבים הבאים (סימזת, 6 בינואר):

- ישראל והארגונים הפלסטינים יסכימו **להפסקת אש מיידית**, לפרק זמן מוגדר, שיאפשר פתיחת מעברים בטוחים להעברת סיוע לתושבי הרצועה. הפסקת האש תאפשר למצרים להמשיך במאמצייה להגיע להפסקת אש כוללת.

- מצרים קוראת לישראל ולצד הפלסטיני לגבש הסדרים וערבויות, שיבטיחו את **אי הישנותה** של ההסלמה הנוכחית. הסדרים אלו יאפשרו לטפל בגורמים להסלמה כגון **נושא אבטחת הגבולות (קרי, בעיית הברחת אמצעי לחימה לרצועה) והסרת המצור**.

- מצרים מוכנה ליטול חלק בדיונים אודות גיבוש הסדרים אלו יחד עם הצד הפלסטיני והצד הישראלי כמו גם עם האיחוד האירופי וה"רביעיה".

■ ב-7 בינואר, היום ה-12 למלחמה, התכנס הקבינט הישראלי על מנת לקבל תמונת מצב עדכנית ולדון בחלופות הצבאיות והמדיניות העומדות בפני ישראל (הרחבת המהלך הקרקעי מול אימוץ היוזמות להסכם מדיני). בתום הישיבה נמסר מלשכת ראש הממשלה: "ישראל פועלת לשיפור המציאות הביטחונית בדרום הארץ. ישראל מודה לנשיא צרפת ניקולס סרקוזי ולנשיא מצרים חסני מבראכ על מאמצייהם לקדם פתרון להפסקת פעולות הטרור מרצועת עזה והברחת אמצעי לחימה ממצרים לרצועת עזה. **ישראל רואה בחיוב דיאלוג בין אנשי ממשל מצריים וישראליים על מנת לקדם סוגיות אלה**" (משרד החוץ, הודעת לשכת ראש הממשלה, 7 ינואר).

תגובות לרעיונות להפסקת אש בזירה הבינלאומית

- להלן התבטאויות של כמה אישים בקהילה הבינלאומית סביב הפסקת הלחימה:
 - **טוני בלייר, שליח ה"רביעיה"**: יש צורך בהפסקת אש מיידית. על מנת שהדבר יקרה יהיה צורך בפעולה מהירה ונחרצת למיגור הברחות אמצעי הלחימה וכסף לרצועה (רויטרס, 6 ינואר).
 - **שר החוץ הצרפתי** בנאומו במועצת הביטחון (7 ינואר) קרא להפסקת ירי הרקטות, הפסקת פעולתה הצבאית של ישראל ברצועה, "הפוגה הומניטרית" מיידית, פתיחת המעברים, הפסקת הברחת אמצעי לחימה והצגת מנגנון בינלאומי ברצועת עזה. **Claude Gueant, מוזכר האליזה**, משנשאל לאפשרות דיאלוג עם החמאס השיב "[תנועת] חמאס נמצאת כעת ברשימת ארגוני הטרור ולא ניתן להעלות בדמיוננו כי יתקיימו שיחות ישירות עימה" (סוכנות הידיעות האיטלקית AKI, 6 בינואר).
 - **דובר מחלקת המדינה בארה"ב McCormack**: על חמאס מוטלת האחריות להסלמת המצב ולפיכך היא זאת אשר חייבת להביא להפסקת הירי. הפסקת האש חייבת להיות יציבה וברת קיימא ועליה לכלול הפסקת הירי, פתיחת המעברים והתייחסות למנהרות, שבאמצעותן חמאס מבריחה אמצעי לחימה לרצועת עזה (רויטרס, אתר מחמ"ד, 6 ינואר).

מבחר תגובות

איראן

■ מנהיג איראן **עלי ח'מאנהאי** גינה את המתרחש בעזה וביקש מארגון הועידה האסלאמית ליצור חזית אחידה נגד ישראל. לדבריו, על ישראל להיענש בעקבות פעולותיה ברצועת עזה. הוא גם מתח ביקורת על מה שכינה "המוסר הכפול" בו נוקטים הנשיא בוש והממשלות האירופאיות כלפי תושבי רצועת עזה (סוכנות הידיעות פארס, 6 בינואר).

חזבאללה

■ בנאום נוסף שנשא **חסן נצראללה**, מזכ"ל חזבאללה, הוא ביקש מחמאס ללמוד מניסיונו ולא להיכנע לישראל. לדבריו, רק להנהגת חמאס בעזה הזכות לקבוע מה יהיו סעיפי הסכם הפסקת האש המתאימים לה (ערוץ אלמנאר, 6 בינואר). הוא גם הזהיר את ישראל מפני "תוקפנות" נגד לבנון והמשיך בהסתה חריפה נגד מצרים (אלג'זירה, 7 בינואר).

ג'אהד עולמי

■ בקובץ שמע שפורסם חיזק **אימן אלט'ואהרי**, סגנו של אסאמה בו לאדן, את ידי המוסלמים בעזה. הוא כינה את נשיא מצרים "בוגד" וקורא למוסלמים במצרים להמשיך בהפגנות על מנת לסייע ל"אחים בעזה". אלט'ואהרי קרא לכלל המוסלמים בעולם לבצע ג'אהד איים לנקום דמו של כל הרוג בפלסטין (פורום אלפלוג'ה, 6 בינואר).

סוריה

■ בשאר אסד, נשיא סוריה הדגיש במסיבת עיתונאים משותפת עם נשיא צרפת ניקולא סרקוזי. כי ישראל ביצעה "מעשי טבח רבים" נגד רצועת עזה והדגיש כי על ישראל קודם כל להפסיק את פעילותה ולסגת משטח הרצועה. לדבריו מה שקורה בעזה הוא "פשע מלחמה". הוא ציין גם כי הישראלים לא למדו את לקחי לבנון שכן לא ניתן לפרק את "ההתנגדות" (קרי, את ארגוני הטרור) (סוכנות הידיעות הסורית, 6 בינואר).

מצרים: מסע שטנה נגד ישראל והעם היהודי

■ ב-6 בינואר נמשכו הפגנות ועצרות נגד ישראל ברחבי מצרים, בהם השתתפו עשרות אלפי אזרחים. ההפגות אורגנו ע"י כלל התנועות והמפלגות במדינה. עצרת המחאה המרכזית התקיימה באלכסנדריה והשתתפו בה כ-25,000 אנשים.

■ העיתונות המצרית, כולל זו הממסדית, ממשיכה לתקוף בחריפות את ישראל תוך שימוש במונחים "שואה", "השמדה קולקטיבית" ו"השמדה מאורגנת". לראשונה אף הופיעו ביומן הממסדי **אלמסאאי** (6 בינואר) מאמרים בעלי נימה **אנטישמית**. אחד מהם טען כי "ההשמדה המאורגנת" המתבצעת כעת בעזה "מהווה חלק בלתי נפרד מהתוכנית התורנית, השואפת לבצע

השמדה גזעית, באופן שרק הגזע היהודי ישאר על אדמת פלסטין"; מאמר אחר קובע כי "הדם הפלסטיני הוא דמם של לא יהודים, ששפיכתו מותרת על פי האמונה הציונית". במקביל, תוקפים כלי התקשורת את "קמפיין השנאה המורעל" המתנהל נגד מצרים ומותחים ביקורת קשה על איראן, סוריה ועל חסן נצראללה מנהיג חזבאללה "הסוחר בדם ההרוגים בעזה".

ירדן

■ **עבדאללה** מלך ירדן נועד עם האסלאמיסט **יוסף אלקרצ'וי**, יו"ר התאחדות העולמית של חכמי הדת המוסלמים. לאחר הפגישה הביע עבדאללה תקוותו כי תוך מספר ימים יצליחו מדינות ערב לשים קץ לפעילות הישראלית (אלג'זירה, 6 בינואר). מלך ירדן ציין כי ירדן משקיעה את כל המאמצים והמשאבים על מנת להביא להפסקת פעולות צה"ל ועל מנת לתת מענה למשבר ההומניטארי של העם הפלסטיני (סוכנות הידיעות הירדנית, 6 בינואר).

הזירה הבינלאומית

ארה"ב

■ בתדרוך יומי לעיתונאים אמרה דוברת הבית הלבן כי יש צורך בהפסקת אש אך עם זאת ארה"ב אינה מעוניינת להשבת המצב בו חמאס ממסוגלת להמשיך ולשגר טילים לעבר ישראל. היא גם יצאה בתוקף נגד הטענה כי תגובתה של ישראל היא "בלתי פרופורציונאלית" וציינה כי גם ארה"ב לא הייתה עומדת מנגד לו הייתה עומדת במצב בו משגרים לעברה טילים. עוד הוסיפה כי ארה"ב מודעת לכך שפעילי חמאס נטמעים ופועלים בקרב אוכלוסייה אזרחית (אתר הבית הלבן, 6 בינואר).

נספח א'

חמאס עושה שימוש באוכלוסייה אזרחית כ"מגן אנושי" וגורמת לנפגעים בקרב האזרחים

כללי

■ הכניסה הקרקעית של כוחות צה"ל לעזה המחישה היטב את השימוש הנרחב שחמאס עושה באוכלוסייה האזרחית כב"מגן אנושי" כחלק מתפיסת הלחימה ההגנתית וההתקפית שלה². מדיווחי כוחות צה"ל הפועלים ברצועת עזה ומדיווחי התקשורת הפלסטינית עולות כמה דוגמאות עדכניות לדרך פעולה זאת.

ירי פצצות מרגמה מקרבת בית ספר גרם לפגיעה בשוגג בבית ספר של אונר"א ולמות עשרות אזרחים

■ ירי רקטות ופצצות מרגמה מתוך שטחים בנויים צפופי אוכלוסין הנו דפוס פעולה שגור בקרב חמאס ושאר ארגוני הטרור הפלסטינים ברצועת עזה. פעילי הטרור מתמקמים בקרבת בתי מגורים על מנת להסוות את חוליות הירי ולהגן עליהן מפני פעילות סיכול של צה"ל. דפוס פעולה זה, שמחבלי חמאס הרבו להשתמש בו בשנים האחרונות, מהווה פשע מלחמה.

■ ב- 6 בינואר נהרגו בשוגג מאש צה"ל כ- 40 אזרחים בבית ספר של אונר"א בג'באליא. מבדיקה ראשונית שנערכה עם כוחות צה"ל שפעלו באזור עלה כי ככל הנראה מתוך בית הספר נורו פצצות מרגמה לעבר כוחות צה"ל. בתגובה לירי זה ביצע כוח צה"ל ירי מרגמות לאזור. בין ההרוגים בבית הספר עמאד אבו עסכר וחסן אבו עסכר המוכרים כשני פעילים מזרוע הצבאית של חמאס (דובר צה"ל, 6 בינואר).

■ שני תושבים המתגוררים בסמוך לבית הספר סיפרו, שקבוצה של חמושים ירו פצצות מרגמה מרחוב הסמוך לבית הספר, ולאחר מכן ברחו ונטמעו בקרב הקהל ברחובות. רק לאחר מכן הגיב צה"ל באש. שני התושבים העדיפו שלא להיחשף בגלל חשש לשלומם (AP, 6 בינואר).

² פירוט ראו לקט: השימוש שעושה החמאס באזרחים כ"מגן אנושי" (ינואר, 2009)

ירי פצצות מרגמה ממחנה הפליטים ג'באליא לעבר צה"ל

להלן סרטון של גדודי עז אלדין אלקסאם, ששודר בערוץ אלאקצא של חמאס (6 בינואר). הסרטון מראה חוליית שיגור של פצצות מרגמה, המונה 2-3 פעילי טרור, בלבוש אזרחי, יורים ממרגמה 120 מ"מ (ברשות חמאס מרגמות תקניות 120 מ"מ תוצרת איראן). בסרטון נאמר כי זוהי חוליה שפעלה במחנה הפליטים ג'באליא. בסרטון נראים אנשי החוליה יורים פצצות מרגמה מאמצע כביש ומקרבת בתים. הקריין אומר כי הם יורים לעבר האויב [הישראלי] התוקף את ג'בל אלכאשף (אזור השולט על מחנה הפליטים ג'באליא והנמצא מצפון לו).

[לצפייה בסרטון לחץ כאן](#)

חמאס מאלצת אזרחים להישאר בבתיהם

■ גורמים ברצועה דיווחו כי למרות אזהרות צה"ל המופנות אל האוכלוסייה האזרחית, מאלצים פעילי חמאס תושבים בצפון הרצועה שלא לנטוש את בתיהם ומונעים מהם להימלט ממוקדי הלחימה לכיוון דרום. יתרה מזו, פעילי חמאס גם ניסו לאסוף כרוזי אזהרה שהוטלו מהאוויר ע"י ישראל מנת למנוע מהתושבים לפנות את בתיהם (על כרוזי האזהרה ראו **נספח ב'**). הישארות האזרחים מפחיתה את פעילות צה"ל המנסה שלא לפגוע באוכלוסייה אזרחית. במקביל, משמשים בתי האזרחים כמקלט לפעילים, ולאחסון אמצעי לחימה.

פעילות בעת הלחימה בבגדים אזרחיים

■ פעילי חמאס ושאר ארגוני הטרור נוהגים לפעול בעת לחימה כשהם לבושים **בבגדים אזרחיים**, על מנת שיוכלו להיטמע טוב יותר בקרב האוכלוסייה ולהקשות על פעילות חיילי צה"ל. כל זאת הם עושים גם במחיר של פגיעה באזרחים. עדות לכך ניתן למצוא בסרטון של פעילי חמאס שירו ב-6 בינואר ממחנה הפליטים ג'באליא.

אנשי חוליית שיגור פצצות מרגמה, בלבוש אזרחי, יורים לעבר כוח צה"ל מקרבת בתי אזרחים במחנה הפליטים ג'באליא (ערוץ אלאקצא, 6 בינואר). פעילות טרוריסטים לובשי בגדים אזרחיים מסכנת את האוכלוסייה.

אסלאם שהואן (פלסטיין אלאאין, 2 באוגוסט 2008)

■ עדות נוספת לכך בדבריו של **אסלאם שהואן**, דובר משרד הפנים של ממשל חמאס, כי פעילי המשטרה ברצועת עזה נמצאים בכוננות עליונה על מנת להגן על "החזית הפנימית" מפני פעולות צה"ל ברצועה. לדבריו פועלים אנשי המשטרה בשטח **בבגדים אזרחיים** על מנת למנוע זיהויים על ידי כוחות צה"ל (רדיו צות אלאקצא, 5 בינואר).

אחסון אמצעי לחימה בבתי אזרחים

■ בתי אזרחים משמשים כמקום אחסון של אמצעי לחימה. במהלך פעילות צה"ל ניתן היה להבחין ב**פיצוצי משנה** ביעדים רבים שהותקפו, כתוצאה מאחסון נשק ותחמושת ביעדים הללו. הדבר מסכן את חיי התושבים וחושף אותם לפגיעות, למרות מאמצי צה"ל להימנע מפגיעה באזרחים.

להלן מספר דוגמאות

תרגום של כרוז

אל תושבי רצועת עזה
 צה"ל יפעל נגד התנועות והגורמים, אשר מבצעים פעולות טרור נגד תושבי מדינת ישראל.
 צה"ל יכה ויהרוס כל מבנה או אתר בו תחמושת ואמצעי לחימה.
 החל מפרסום הודעה זו כל מי שימצא בביתו תחמושת ואמצעי לחימה מסכן את חייו ועליו
 לעזוב את המקום כדי לשמור על חייו ועל חיי משפחתו.
 ראו הוזהרתם

תרגום הודעה טלפונית

אל תושבי רצועת עזה:
 הודעה צבאית
 צה"ל פועל נגד הגורמים והתנועות המבצעים פעולות טרור נגד מדינת ישראל.
 צה"ל יפגע ויהרוס כל אתר או מבנה שבו ימצאו תחמושת או אמצעי לחימה.
 החל מפרסום הודעה זו, חייו של כל מי שבתוך ביתו ימצאו תחמושת או אמצעי לחימה
 נמצאים בסכנה, ועליו לעזוב את המקום למען שלומו ושלומו של חיי משפחתו!
 ראו הוזהרתם!

תרגום הודעה ברדיו

אל תושבי רצועת עזה:
 הודעה צבאית
 צה"ל פועל נגד הגורמים והתנועות המבצעות פעולות טרור נגד מדינת ישראל.
 צה"ל יפגע ויהרוס כל אתר או מבנה שבו ימצאו תחמושת או אמצעי לחימה או מנהרה.
 החל מפרסום הודעה זו, חייו של כל מי שבתוך ביתו ימצאו תחמושת או אמצעי לחימה או
 מנהרה נמצאים בסכנה, ועליו לעזוב את המקום למען שלומו ושלומו של חיי משפחתו!
 ראו הוזהרתם!